

Trong ký ức của tôi về quê nhà, ngày ấy làng tôi có một cây đa to chôn bôn đồ đờu làng, bên này một nhánh sông Thu Bồn. Bên kia sông là vùng đất cát thoai thoải chõy đờc mé nờc với nhõng bãi dâu xanh nõng nõng. Cách một nhánh sông, bên này là làng Văn Thánh quê tôi suốt ngày thoi đờa rờn rã nhõ câu ca "Duy Xuyên tờ lờ a mĩ miõu – sỏm mai mỏc cỏ i buỏ i chiỏ u tờ giẻng", còn ngàn dâu mỏc nõng nõng xanh bên õy là nhõng làng trờng dâu nuôi tờ m nõ i tiỏ ng cỏ a đờ t Giao Thỏ y mỏ t thỏ i hỏ ng thỏ nh. Thuỏ nhỏ, lũ trỏ con chúng tôi thỏỏ ng đờỏ c nghe ông bà kỏ lỏ i nhỏ ng câu chuyỏn "liờn quan" đờn cây đa õy, đờ biỏ t rỏ ng gỏ c đờ xỏ a tỏ ng chỏ ng kiỏ n sỏ hỡnh thỏnh cỏ a ngỏi làng, đờ cỏ mỏ t tỏ lúc mỏ nh đờ t này còn hoang sỏ, ngay tỏ lúc các ngỏ ông đờn dày kinh nghiỏm ngày đờm lờnh đờnh trên sông nõỏ c đờn khai phá.

Cùng với việc dời nhà lỏp xóm, các cỏ đờ nghĩ ngay đờn công đờc cỏ a nhỏ ng ngỏỏ i đi trỏỏ c đờ luôn quan tâm đờn việc lỏp miõu thỏ các bỏ c tiỏ n hiỏ n và nhỏ ng vỏ thỏ n trong làng. Tôi nghe ông nõ i tôi kỏ lỏ i rỏ ng, với lòng kính ngỏỏ ng tiỏ n nhỏn, khi mỏ i chỏ cỏ chỏ ng vài chỏ c nỏc nhỏ, dân làng Văn Thánh đờ đờ ng đờỏ c ngỏi miõu trang nghiỏm ngay đờu làng và trỏ ng cây đa tỏ i khoỏ ng đờ t miõu.

Tôi lỏn lờn trong lỏ i ru cỏ a bà cỏ a mỏ, trong tiỏ ng thoi đờa cỏ a làng đờ t thanh bình. Mỏ tôi là ngỏỏ i cỏ n trỏ ng, thỏỏ ng hay nhỏ c nhỏ mỏ y chỏ em tôi rỏ ng đi qua miõu phỏ i ngỏ mủ chào và đờ c biỏ t không đờỏ c cỏ nhỏ ng hành đờ ng thỏ t kính gỏ n chỏ n linh thiỏng. Vì vỏ y, thuỏ nhỏ đi hỏ c trỏỏ ng làng, bỏ n trỏ chúng tôi tỏu tít đờ thỏ chuyỏn trên trỏ i đờỏ i đờ t nhỏ ng đờn khi đi ngang qua miõu, đờ a nào cũng ngỏ mủ nõn và thỏnh kính bỏỏ c đi trong im lỏ ng.

Tôi xưa, "làng" của làng tôi đã được các bậc trưởng thành trong làng nối tiếp nhau. Có lẽ đi quan trọng nhất trong các "làng" đó là việc học hỏi và tiếp xúc hàng năm, mà người chỉ cho luôn luôn là một vị cao niên có uy tín được làng suy cử, dựa vào những tiêu chí nghiêm ngặt và được đề không chỉ của riêng họ mà còn về cung cách lễ giáo của gia đình. Làng cũng sớm bắt đầu khí hậu chiêm trũng, vắng lặng... đến nỗi hàng năm làng tôi tiếp xúc hai kỳ cúng miếu linh đình, thường là vào dịp đầu năm và giữa năm; còn vào các ngày rằm hoặc tháng mùng đầu tháng thì luôn có khói hương nghi ngút. Chi phí dùng vào việc khói hương và cúng tế do các gia đình tự nguyện đóng góp và mọi người một tay. Vào kỳ cúng miếu, các bà các chị lo đi chợ nấu cỗ cúng còn các ông, các bác thì dọn dẹp, quét tước, sửa soạn bàn. Công việc hoàn tất, vị chủ bài mặc áo dài, khăn đóng chầu nhai trước bàn thờ trong lúc tiếng chiêng trống đổ dồn. Khi tiếng chiêng trống vừa dứt, vị chủ bài bắt đầu đọc "văn" cúng. Nội dung của văn cúng luôn là cầu cho mưa thuận gió hòa và những điều an lành cho dân làng... Trong tâm trí trẻ thơ chúng tôi ngày ấy, giây phút đó thật thiêng liêng, thật gì đó vô hình và huyền diệu đang giao hòa làm một... Khi cúng bái xong, chủ cho hương khói tàn rồi thì chủ tế đám trẻ con, ai ai cũng xin tay vào vào dĩa cỗ, phần nào để tiếp tục cúng hoặc để chia cho các bà lão thì được riêng, còn lại thì để dành cho bà mẹ bày ra mâm cỗ làng cùng "liên hoan". Giờ là vậy nhưng buổi "tiệc làng" còn là dịp để mọi người ngồi ngay trên những chiếc chiếu trải ra trước miếu nói chuyện làm ăn trong làng, hỏi thăm sức khỏe của nhau, rồi đến việc dạy dỗ con cháu... Các vị cao niên ngồi chiếu trong, trai tráng trẻ trung ngồi phía ngoài. Bên nhóc chúng tôi ngày ấy cũng được xếp ngồi riêng. Đến dịp bữa tiệc làng huyền diệu có đầy đủ mọi thành viên của mọi nhà, không phải chỉ có đi đi đến đến như những cách tiếp xúc ngày nay, do vậy không khí rất thoải mái, chan hòa, tình làng nghĩa xóm thêm gắn kết.

Từ những hình ảnh sinh hoạt trang trọng của làng xóm cho đến những âm thanh chiêm trũng vang vọng ngày ấy vẫn còn ghi đậm trong ký ức tuổi thơ của tôi. Tôi vẫn nhớ, sau những lần họp mặt linh đình ỹ, xóm giêng dường như thân thiện hơn, quan tâm đến nhau hơn mặc dù vẫn tiếp tục lao động vì kế sinh nhai. Họ cùng nhau cầu xin sự bình yên cho mọi nhà, cùng vui cái vui chung và lo toan những việc không chỉ của riêng cho gia đình mình... Không khí làng xóm đã để lại trong tôi những ấn tượng khó quên...

Rồi ai cũng có những ngày riêng trên hành trình cuộc đời. Tôi là kẻ sống và làm việc ở phố thị nhưng trong tâm tưởng vẫn thấm thía hai câu thơ của ai đó tình cảm được đúc kết "Xưa tôi sống ở làng – Giờ làng sống trong tôi...". Lớn lên, xa quê và thấm nhuần những quê, tôi đi ngang qua miếu làng... Bởi nhiều thời gian đã sống dậy trong tôi những tuổi thơ trong veo. Bây giờ, trải qua thời gian năm tháng, miếu làng vẫn còn đó với bóng dáng cây đa cổ thụ sống sống một góc làng. Và đi qua đây, tôi vẫn thấy những cái đầu cúi xuống nghiêm, như nhìn mình lại một lần nữa. Với riêng tôi, cây đa và ngôi miếu của làng đã gắn với những kỷ niệm thời thơ ấu. Những ngày cha mẹ tôi cùng những vị cao niên trong làng thu xếp trước luôn kính cẩn, nghiêng mình với lòng biết ơn sâu sắc. Miếu làng, mãi trong tâm thức của tôi là sự tôn kính, là nơi che chở cho dân làng Văn Thánh quê tôi an lành đi qua biết bao năm tháng với những thế hệ nối tiếp nhau... Những

Niềm riêng với quê nhà...

Viết bởi Administrator

Y gói gắm mãi trong tâm tưởng tôi niềm riêng với quê nhà...

✶ **M C CHÂU** (Tác giả Văn hóa Phụng giáo)

>>> [Xem tin gốc](#)